

**JORNADA MIQUEL OLIVA I PRAT:
PATRIMONI CULTURAL I TERRITORI**

**MECANISMES DE PROTECCIÓ DEL PATRIMONI
CULTURAL DINS DE L'ÀMBIT MUNICIPAL**
Patrimoni arqueològic i arquitectònic

Tània Álvarez Herraiz

Cap de la Secció de Protecció i Difusió del Patrimoni Arqueològic i Paleontològic

Anna Almacellas Visa

Arquitecta de la Secció de Protecció del Patrimoni Arquitectònic

Subdirecció General del Patrimoni Arquitectònic, Arqueològic i Paleontològic

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

INTRODUCCIÓ AL CONTEXT GENERAL DEL PATRIMONI CULTURAL

Introducció al context general del patrimoni cultural:

PATRIMONI

TERRITORI

Patrimoni cultural **immoble**:

- Béns arquitectònics
- Béns arqueològics
- Béns paleontològics
- Béns etnològics
- Béns històrics

Introducció al context general del patrimoni cultural: Regulació

Llei de Patrimoni i Cultural

- Figures de protecció
- Mecanismes de protecció
- Intervencions preventives

Llei d'Urbanisme

- Catàlegs de planejament
- Usos del sòl
- Llicències urbanístiques
- Art. 48 sòl no urbanitzable

Llei d'Avaluació d'Impacte Ambiental

- Grans infraestructures en el medi ambient
- **Patrimoni cultural**

CATEGORIES DE PROTECCIÓ

Competències per declarar i gestionar

Categories de protecció:

Llei de Patrimoni Cultural Català

BCIN

Bé Cultural d'Interès Nacional

- **Declara:**
Generalitat de Catalunya.
- **Deixar sense efecte:**
Generalitat de Catalunya.

BCIL

Bé Cultural d'Interès Local

- **Declara:**
Ajuntament (+ 5.000 hab.)
Consell Comarcal (fins a 5.000 hab.)
- **Deixar sense efecte:**
Informe Departament de Cultura.

EPA

Espai de protecció arqueològica

- **Es determina:**
Resolució del Conseller/a de Cultura.

Titularitat dels béns immobles: Privada o pública.

Articles 31-39 LPCC

Jaciments arqueològics: Domini públic.

Articles 46-53 LPCC

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Categories de protecció:

Llei d'urbanisme i la resta del patrimoni arquitectònic català.

BPU

Bé Protegit Urbanísticament

- **Cataloga i protegeix:**
Ens locals. (Catàlegs dins d'instruments urbanístics)
- **Deixar sense efecte:**
Ens locals. (Modificació dels instruments urbanístics)

ALTRES ELEMENTS

Elements Inventariats, incorporats en llistes, precatàlegs, etc.

- **Sense protecció.**
- **Documentats.**

Titularitat dels béns immobles: Privada o pública.

Jaciments arqueològics: Domini públic.

Categories de protecció: On consultar-ho.

Inventaris

Els inventaris del Patrimoni Cultural de Catalunya tenen com a finalitat la identificació, la documentació i la recopilació sistemàtica, la investigació i la difusió de tots els béns que els integren.

Inventari del Patrimoni Arquitectònic

Inventari del Patrimoni Arqueològic i Paleontològic

Mapes publicats

Mapa dels béns arquitectònics de Catalunya

S'inclouen edificis i construccions d'interès artístic, arquitectònic o històric, sectors i elements d'edifici, elements arquitectònics aïllats, petits conjunts i nuclis d'interès historicoartístic, tant de caràcter monumental com popular i tradicional.

ETIL·LAÇ A MAPA

Mapa dels béns arqueològics de Catalunya

Es presenten elements culturals relacionats amb l'ésser humà i les restes de la seva activitat.

ETIL·LAÇ A MAPA

Mapa dels béns paleontològics de Catalunya

Es mostren els elements fòssils no relacionats amb l'ésser humà ni amb els seus orígens o antecedents, així com el seu context geològic, que estan situats o procedeixen del sòl, del subsòl o d'aigües interiors del territori de Catalunya.

ETIL·LAÇ A MAPA

Mapa dels béns etnològics de Catalunya

Se situen els béns materials i immaterials que representen o expressen cultures i característiques pròpies del territori de Catalunya.

ETIL·LAÇ A MAPA

INVENTARI DEL PATRIMONI CULTURAL CATALÀ

GEOPORTAL

Inventari PCC + consulta sobre cartografia

DOGC / BOE

Relatiu als BCIN

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

REGULACIÓ

LPCC, LLEI D'URBANISME I LLEI D'AVALUACIÓ ÀMBIENTAL

Llei de Patrimoni Cultural Català:

BCIN

Bé Cultural d'Interès
Nacional

- Béns *més rellevants*: rang superior
- Competència Generalitat
- Classificacions: Monument històric, Conjunt històric, Jardí històric, Lloc històric, Zona d'interès etnològic, Zona arqueològica i zona paleontològica. (Art. 7 LPCC)
- Si s'escau es pot delimitar un entorn de protecció.

- **Qui ho pot proposar?**
- **Com?**

[Patrimoni arqueològic](#)
[Patrimoni arquitectònic](#)

Llei de Patrimoni Cultural Català:

BCIN

Bé Cultural d'Interès
Nacional

Què implica a nivell de protecció la declaració de BCIN?

- *Deure de preservació i manteniment (Art. 25 LPCC)*
- *Prohibició d'enderrocament (Art. 32 LPCC)*
- *Autorització d'obres i/o canvis d'ús per part del Departament de Cultura: Comissió Territorial del Patrimoni Cultural Català. (Art. 34-36 LPCC)**

*Art 33 LPCC

En el cas de BCIN Conjunt Històric, Lloc històric, Zona arqueològica, Zona paleontològica, Zones d'interès etnològic i entorns de protecció l'ajuntament pot elaborar l'instrument de planejament que li faci obtenir les competències.

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Llei de Patrimoni Cultural Català:

BCIL
Bé Cultural d'Interès
Local

- Béns rellevants a nivell local i/o comarcal
- Competència ens locals. (Art. 17 LPCC)
 - Ple de l'Ajuntament (+ 5.000 hab)
 - Ple Consell Comarcal (fins a 5.000 hab)
- Classificacions: La LPCC no estableix cap mena de classificació per aquesta mena d'elements. Poden ser **immobles, jaciments**, etc.
- Com es cataloga? (Comunicar al Departament de Cultura per a inscripció a l'Inventari.)
 - a) Béns inclosos en catàlegs de Patrimoni Cultural incorporats en Plans urbanístics anteriors a la LPCC.
 - b) Declaració expressa (individual o col·lectiva) Art 17. LPCC
 - c) Inclosos en instruments de Planejament Urbà posteriors a la LPCC- Catàlegs.
- Règim jurídic: **Llei de PCC + Llei Urbanisme** (art. 39 LPCC)
 - Autorització d'obres i/o canvis d'ús per part de l'òrgan local que tramita la llicència urbanística corresponent.*
 - Deure de preservació i manteniment
 - Prohibició d'enderrocament

EPA

Espai de Protecció
Arqueològica

Capítol IV: 46-53

- Qualsevol jaciment es pot declarar EPA
- Mitjançant Resolució de la **Consellera**
- Condiciona llicències urbanístiques
- *Art. 17.5 : BCIL = EPA

Tramitació: Art. 46 → L.39/2015 Procediment adm.
3 mesos

[Consulta](#)
[Sol·licitud](#)

Llei d'Urbanisme:

DL. 1/2010 Llei d'Urbanisme

RLU. 305/2006 Reglament Llei d'Urbanisme

Planejament Urbanístic:

Ordenació detallada dels municipis.
Instruments planificar el desenvolupament territorial.

↓
Patrimoni cultural
↓

- **POUM: Catàleg de béns protegits** = documentació imperativa. (Art. 59 i 71 LU)*
- **Plans especials de protecció (PEP):** Pot incloure catàleg de béns protegits. (Art. 67 LU)

** Art. 75.RLU: si el POUM preveu expressament la formulació d'un Pla especial urbanístic de protecció, el catàleg pot contenir únicament llistat i identificació dels béns immobles objecte de protecció.*

On consultar el planejament vigent?

[Registre de planejament urbanístic de Catalunya](#)

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

DL. 1/2010 Llei d'Urbanisme

RLU. 305/2006 Reglament Llei d'Urbanisme

Catàleg de béns protegits:

- Què és?:

Document que **identifica els béns objecte de protecció**, contenen la informació física i jurídica necessària en relació amb aquests béns i estableixen el **grau de protecció** al qual estan subjectes i **els tipus d'intervencions o actuacions possibles**. (Art. 95 RLU)

- Què identifica?:

- Béns amb proteccions o a protegir: BCIN*, BCIL, EPA*, BPU
- Jaciments arqueològics - arquitectònics
- Jaciments paleontològics (...)

-Què regula?: Estableix regulacions addicionals per a cada bé relatiu a intervencions i actuacions.

-Què conte?: Directrius del contingut per als catàlegs de béns protegits i plans especials de protecció.

ARQUITECTONIC

SALET RAFAEL BASO VALENTI

LOCALITZACIÓ

BÉNS SABASTRALS

DADIS URBANÍSTIQUES

Tipus	Tipus
PLUM	Patrimoni arquitectònic
RUI (Béns Urbansabstals)	Edifici
1. Grup Residencial d'Edificis	201
14. Edifici veï	10m, 10m x 10m
15m Cap. 10m	10m x 10m
10m x 10m	10m x 10m

DESCRIPCIÓ DEL BÉ

Accidents: Espais contemporanis, Regal, 10m, 10m x 10m

Autors: Rafael Masó i Valentí

Tipologia de béns: Béns arquitectònics

Tipologia de béns: Béns arquitectònics

Tipologia de béns: Béns arquitectònics

Tipologia de béns: Béns arquitectònics

Llei d'Avaluació Ambiental:

Llei d'Avaluació d'Impacte Ambiental

DL 16/2019 mesures urgents per l'emergència climàtica i l'impuls a les **energies renovables**

Informe de Cultura sobre la possible afectació del projecte sobre els béns del **patrimoni cultural**

- 1) Mesures preventives : estudis d'afectació al patrimoni
- 2) Mesures correctores

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

SUBVENCIONS

Patrimoni arquitectònic i arqueològic

Subvencions:

Patrimoni ARQUITECTÒNIC

CLT085

ELABORACIÓ DE PLANS
I CATÀLEGS

Període: 3 anys

CLT004

OBRES DE
RESTAURACIÓ I
CONSOLIDACIÓ

Període: 3 anys

CLT504

OBRES DE
CONSERVACIÓ I
MANTENIMENT

Període: 3 anys

- On consultar-les:

[TRÀMITS PATRIMONI
CULTURAL](#)

[CALENDARI OSIC](#)

Patrimoni ARQUEOLÒGIC

CLT059

GESTIÓ DEL PATRIMONI
ARQUEOLÒGIC I
PALEONTOLÒGIC
-30.000 hab.

Període: 1 any

CLT089

INVERSIONS EN
JAMCIMENTS PER A
LA VISITA PÚBLICA

Període: 2 anys

CLT010

INTERVENCI
ONS
PREVENTIVES
Període: 1 any

- Convocatòria:

ANUAL

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Subvencions:

Patrimoni ARQUITECTÒNIC

CLT085

ELABORACIÓ DE PLANS I
CATÀLEGS

Beneficiaris: Ens públics i privats.

Objecte: Redacció de documents:

- Plans directors
(BCIN-MH, JH, LH)
- Plans d'ús i manteniment
(BCIN-MH, JH, LH)
- Plans especials
(BCIN-CH)
- Catàlegs

Import màxim: 50.000€

% Subvencionable: 80%

90% (- 2.000 hab)

CLT004

OBRES DE RESTAURACIÓ I
CONSOLIDACIÓ

Beneficiaris: Ens públics i privats.

Objecte: Execució d'obres de restauració i consolidació de BCIN i BCIL

Import màxim: 200.000 €

% Subvencionable: 70%

90% (- 2.000 hab)

CLT504

OBRES DE CONSERVACIÓ I
MANTENIMENT

Beneficiaris: Ens públics i privats.

Objecte: Execució d'obres de conservació i manteniment de BCIN i BCIL

Import màxim: 100.000 €

% Subvencionable: 70%

90% (- 2.000 hab)

Subvencions:

Patrimoni ARQUEOLÒGIC

CLT059

GESTIÓ DEL PATRIMONI
ARQUEOLÒGIC I
PALEONTOLÒGIC

Beneficiaris: Municipis de -30.000 hab.

Objecte: Promoure la defensa i conservació del patrimoni arqueològic i paleontològic: BCIN, EPA, BCIL

Import màxim: 35.000€

% Subvencionable: 100%, per a municipis de menys de 500 habitants.

CLT089

INVERSIONS EN JACIMENTS
PER A LA VISITA PÚBLICA

Beneficiaris: Ens públics.

Objecte: Millorar la visitabilitat de jaciments arqueològics i paleontològics que ja estiguin oberts al públic.

Import màxim: 200.000 €

% Subvencionable: 80%
100% (- 500 hab)

CLT010

INTERVENCIIONS ARQUEOLÒGICS
I PALEONTOLÒGICS
PREVENTIVES

Beneficiaris: Ens públics i privats.

Objecte: Realització d'intervencions arqueològiques i paleontològiques.

Import màxim: 50.000 €

% Subvencionable: 100%

AGRESSIONS

Al patrimoni cultural: arqueològic, arquitectònic i paleontològic

Agressions al patrimoni:

Denúncies:

- Mossos d'Esquadra
- Agents Rurals
- Altres...

Via Penal: Destrucció del patrimoni amb 'dolo'

Via administrativa (LPCC): Sancions econòmiques

Moltes gràcies!

tania.alvarez@gencat.cat

aalmacellas@gencat.cat

Subscriu-te:

<https://tribunadarqueologia.blog.gencat.cat/>

[Pàgina Arqueologia i Paleontologia](#)